

Dosarul nr. 2ra-1290/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. T. Pruteanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi I. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu și Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vadim Mivovan împotriva Ministerul Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

împotriva deciziei din 06 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelul declarat de către Ministerul Justiției și apelul incident declarat de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu,

constată:

La 30 octombrie 2020 Vadim Mivovan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 08 iunie 2018, aproximativ în jurul orei 01:40, în or. Lipcani, r-nul Briceni, conducând automobilul de model xxxx și fiind supus testării alcoolscopice cu etilotestul „Drager-Alcotester”, s-a stabilit că, în aerul expirat de conducătorul Vadim Mivovan se conține o concentrație a vaporilor de alcool în cantitate de 0,60 mg/l, care se atribuie la starea de ebrietate cu grad avansat, astfel, acțiunile sale de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza prevederilor art. 264¹ alin. (1) din Codul penal.

A menționat că, la 05 decembrie 2019, prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost dispusă achitarea lui, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) din Codul penal, pe motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar la 30 septembrie 2020, prin decizia Curții de Apel Bălți, a fost respins

ca nefondat recursul declarat de către procurorul în Procuratura raionului Briceni, Ion Gherman și a fost menținută sentința primei instanțe.

A susținut că, prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial manifestat prin starea psihologică și, anume, prin lezarea onoarei și demnității, tristețe, deprimare, rușine, disconfort sufletesc enorm, teamă, neajutorare, umilință, inferioritate, disconfort general, insatisfacție, stres și alte atribute ce definesc statutul moral. Drepturile subiective nepatrimoniale țin de valorile nepatrimoniale ale omului, ocrotite prin lege, acestea sunt inerente persoanei și îl însoțesc fie de la naștere, fie în virtutea legii (viața, integritatea corporală, demnitatea, onoarea, reputația profesională, taina vieții personale și familiale ș.a.).

A afirmat că, valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor psihice suportate de către el constituie suma de 50000 de lei, această sumă o consideră necesară pentru a fi reabilitată starea emoțională ce a fost dezechilibrată.

A notat că, în cadrul examinării cauzei penale în instanțele de judecată a fost reprezentat de către un avocat, iar între aceștia a fost încheiat un contract de asistență juridică, respectiv, a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 500 de lei, fapt confirmat prin bonul cu seria PL nr. 414129 din 02 iulie 2018.

A solicitat încasarea din contul statului în beneficiul său a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei penale în sumă de 500 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezenta cauză în sumă de 4000 de lei.

Prin hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Vadim Mivovan și au fost încasate din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vadim Mivovan suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și suma de 4500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 12 februarie 2021 Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat, iar la 02 aprilie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 30 aprilie 2021 Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat apel incident împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 06 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelul declarat de către Ministerul Justiției și apelul incident declarat de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu.

Instanța de apel, făcând trimitere la art. 3 alin. (1) lit. c), 6 lit. a) și 10 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și la art. 23 alin. (3), 66 alin. (2) pct. 34) și alin. (3), 284 alin. (1)-(4) pct. 2) și 275 pct. 1)-3) din Codul de procedură penală și ținând cont de

situația de fapt constatată în speța dedusă judecătii, a relevat că, prima instanță corect a conchis că, Vadim Mivovan este subiect al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și acesta este îndreptățit să solicite compensarea prejudiciului cauzat în legătură cu aceste acțiuni.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului Ministerul Justiției precum că, la nivel național, nu au fost constatate ca fiind ilicite acțiunile organelor de drept întreprinse pe marginea cauzei penale, în cadrul căreia Vadim Mivovan a avut calitatea de bănuț. Or, conform art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare. Prin urmare, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penale, în condițiile normei de drept enunțate, este necesară scoaterea persoanei de sub urmărire penală, ceea ce la caz a fost constat, nefiind necesară emiterea unui act judecătoresc de dispoziție prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată să fie declarate ilegale.

De asemenea, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat și argumentul apelantului Ministerul Justiției precum că, la caz este necesară întrunirea cumulativă minim a câte o condiție din art. 3 și din art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, care ar determina dreptul apelantului-reclamant de a pretinde repararea prejudiciului, deoarece ar fi norme indisolubile și nu ar putea fi aplicate separat.

În acest context, instanța de apel a reiterat că, art. 10 din Legea citată prevede că, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6, acest drept nefiind condiționat de întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de art. 3 și 6 din Lege.

La caz, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea admiterii parțiale a pretenției lui Vadim Mivovan cu privire la repararea prejudiciului moral.

Instanța de apel a considerat că, intentarea cauzei penale în privința lui Vadim Mivovan și tragerea la răspundere penală pentru comiterea pretensei fapte prejudiciabile prevăzute de art. 264¹ alin. (1) din Codul penal denotă cauzarea suferințelor psihice, a unui anumit grad de frustrare și incertitudine, retrăiri, încordare psihică și stare de disconfort, iar cuantumul prejudiciului urmează a fi determinat proporțional acestora.

Pe cale de consecință, apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea încasării din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vadim Mivovan a sumei de 5000 de lei, care în opinia instanței constituie o satisfacție echitabilă pentru apelant-reclamant.

La 06 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat recurs împotriva

deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece nu au fost analizate toate aspectele importante pentru soluționarea cauzei.

A menționat că, valoarea prejudiciului moral cauzat recurentului constituie suma de 50000 de lei, această sumă fiind necesară pentru a fi reabilitată starea emoțională ce a fost dezechilibrată.

A susținut că, suma încasată de către instanța de judecată nu este proporțională cu urmările prejudiciabile de ordin moral ale faptei ilicite descrise și cu suferințele cauzate recurentului.

A considerat că, instanța nu a apreciat proporționalitatea între suferințele provocate, care, deși nu pot fi cuantificate, trebuie estimate, raportat la vârsta victimei și alte particularități ale acesteia, micșorând neîntemeiat cuantumul prejudiciului moral solicitat de către recurent.

A afirmat că, instanța de judecată nu a ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei și, anume, de faptul că, recurentul, fiind la o vîrstă fragedă, a suportat extrem de sensibil și dureros consecințele celor produse. Nu a fost evaluat impactul psihologic al acțiunilor intime asupra recurentului.

La 18 iunie 2021 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material și au fost apreciate arbitrar probele anexate la dosar.

A menționat că, motivarea instanței de apel precum că, Vadim Mivovan este în drept să solicite repararea prejudiciului cauzat în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, deoarece acesta ilegal a fost supus acțiunilor de urmărire penală în cauza enunțată, este nefondată și eronată, or, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

A susținut că, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală sunt necesare unele condiții speciale și, anume, existența faptei ilicite, iar la materialele cauzei nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată sau al organului ierarhic superior, prin care s-ar fi stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

A afirmat că, pentru a putea aplica dispozițiile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 necesită a fi întrunite cumulativ și simultan, atât circumstanțele prevăzute de art. 6 – dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 – cazurile de reparare a prejudiciului material și moral, norme care sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

A considerat că, instanța de apel eronat a dispus încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul intimatului a sumei prejudiciului moral, în condițiile în care la

caz nu sunt întrunite condițiile necesare de aplicabilitate a prevederilor Legii enunțate.

A notat că, instanța de apel nu a constatat și elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, bazându-și decizia pe fapte neprobate și declarative, în partea ce ține de constatarea faptului precum că, consecință a intentării cauzei penale intimatul Vadim Mivovan a avut de suportat careva suferințe fizice și psihice, frustrări și lezare a reputației personale, în acest sens nefiind prezentate careva probe concludente, utile veridice și legale în justificarea celor invocate.

Prin referința depusă la 06 septembrie 2021 Procuratura Generală a solicitat respingerea recursului declarat de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, decizia instanței de apel a fost expediată la adresele electronice a Ministerului Justiției și a avocatului Ghenadie Odobescu, reprezentantul lui Vadim Mivovan (f. d. 131).

Astfel, recursurile declarate la 06 iunie 2021 și 18 iunie 2021 sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu și Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererile de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu și Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu și Ministerul Justiției ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Vadim Mivovan, reprezentat de către avocatul Ghenadie Odobescu și Ministerul Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic